

Pěstování RRD z pohledu ochrany přírody

Ing. Jana Svobodová

Seznam dotčených zákonů:

114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)

449/2003 Sb., o myslivosti

Při schvalovacích řízeních pro pěstování rychlerostoucích dřevin (dále jen RRD) je zásadní otázkou, na jakém druhu pozemku žadatel chce pěstovat RRD a jak je tento pozemek evidován v době, kdy žadatel projeví vůli je zde pěstovat. Dříve bylo možno pěstovat RRD dřeviny pro energetické účely pouze na druzích pozemků „ostatní plocha“ a „les“. Ode dne 1.3.2007 již není třeba pozemky ze zemědělského fondu vyjímát. V tomto bodu se cesta zájemců o pěstování RRD rozděluje na základě druhu pozemků, na kterých má být plantáž RRD založena.

Rozebereme následující případy:

1. pozemek je a i nadále zůstane ostatní plochou
2. pozemek je PUPFL (pozemek určený k plnění funkcí lesa) a i nadále zůstane
3. pozemek je ZPF (zemědělský půdní fond) a i nadále zůstane
4. žadatel požaduje změnu druhu pozemku

V prvních třech případech není třeba rozhodnutí o změně využití území. Ve čtvrtém je toto rozhodnutí nutné. Podkladem k rozhodnutí o změně využití území je pak vyjádření příslušného odboru životního prostředí obce s rozšířenou působností v jejímž obvodu se daný pozemek nachází a územní plán obce, v jejímž katastrálním území se tento pozemek nachází. Stavební úřady jsou při svém rozhodování vázány na umožnění této změny dle schváleného územního plánu a v případě, že se jedná o ZPF nebo PUPFL, souhlasem a následným vynětím tohoto pozemku.

Dalším problémem, na který může žadatel narazit je nutnost zaplacení pozemku proti zvěři, pro kterou jsou sazenice RRD vítaným zpestřením potravy.

V okamžiku, kdy je dořešena otázka kultury, je nutno vyřešit otázku druhového složení dřevin, které mají být vysazovány. Samozřejmě je zájemce o založení plantáže RRD vázán přírodními podmínkami, ale zároveň by neměl ani opomenout, že dle § 5 odst. 4) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je záměrné rozšiřování geograficky nepůvodních rostlin do krajiny možné jen s povolením orgánu ochrany přírody. Toto neplatí, pokud vlastník hospodář dle schváleného LHP. Pokud tedy nebudou vysazovány dřeviny původní v dané lokalitě, je třeba souhlas příslušného orgánu ochrany přírody obce s rozšířenou působností v jejímž správním pozemku se lokalita nachází.

Dále může dojít ke střetu žadatele se zájmy ochrany přírody z důvodu změny krajinného rázu v oblasti, kde budou plantáže RRD vysazovány, zvláště pokud se jedná o větší výměry plantáží nebo většího množství menších plantáží.

Při výsadbě RRD lze také předpokládat, že při jejich zavádění nejde v první fázi o běžné obhospodařování. Proto je v zájmu zakladatele plantáže, aby prověřil, jestli se na dané lokalitě nevyskytují zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů a další kroky provedl v návaznosti na daná zjištění.

Při kácení RRD na plantážích, které jsou uvedeny v katastru nemovitostí ve způsobu využití jako plantáž rychlerostoucích dřevin, by nemělo dojít ke střetům s orgánem ochrany přírody.

V případě, že jsou RRD pěstovány na pozemcích, kde v katastru nemovitostí není uveden tento způsob využití (plantáž rychlerostoucích dřevin) a zároveň se nejedná o lesní pozemky, je třeba požádat o povolení kácení orgán ochrany přírody, pokud obvod kmene stromu měřeného ve výšce 130 cm nad zemí má obvod 80 cm a více nebo v případě že celková plocha kácených zapojených porostů dřevin přesahuje 40 m².

Pokud žadatel chce minimalizovat možnost střetu zájmů ochrany přírody se záměrem založení plantáží RRD je možno požádat příslušné orgány ochrany přírody o předběžnou informaci dle § 139 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Dále je třeba dořešit otázku pozemků na kterých jsou plantáže zakládány z hlediska výkonu práva myslivosti na těchto pozemcích. Pozemky, na nichž jsou plantáže zakládány, jsou, pokud vlastník nepožádá o vyjmutí těchto pozemků z honebních, pozemky honebními. Tato situace navozuje několik stavů. Pokud jsou honebními pozemky, je uživatel honitby povinen platit škody vzniklé na pěstovaných kulturách. Vlastník pozemků je pak povinen společně s uživatelem honitby bránit vzniku těchto škod. Uživatel honitby má právo vstupovat na honební pozemky a vlastník má právo uplatňovat škody způsobené zvěří. Pokud jsou tyto pozemky na návrh vlastníka z honebních vyňaty, nemůže na ně vstupovat uživatel honitby, ale zároveň za škody zvěří nenese odpovědnost.

Ještě v závěru se zmíním o pěstování RRD na PUPFL. V tomto případě je vlastník nebo uživatel vázán povinnostmi dle § 33 zákona č. 289/1995 Sb., lesního zákona, a zároveň § 4 zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Dle lesního zákona se jedná především o velikost holé seče do 1 ha a dvojnásobku porostní výšky a o obmýetí v porostech ve věku do 80-ti let. Dle zákona o ochraně přírody a krajiny se jedná především o zachování či ohrožení stabilizační funkce významných krajinných prvků, kterým je dle téhož zákona každý les.